

stichting Sobibor

Nieuwsbrief Stichting Sobibor november 2017

Vertoning documentaire 'Sobibor Excavated – The 4 stages of deceit'

De crowdfunding campagne van deze documentaire van Mark Limburg is zoals we al in September meldden geslaagd. De documentaire legt in vier hoofdstukken het verraderlijke en misleidende karakter van het vernietigingskamp Sobibor bloot. Samen met Mark Limburg hebben we een vertoning georganiseerd voor geïnteresseerden op maandag 27 november om 18.30 uur met een nagesprek. Een voorstukje van de documentaire ziet u [hier](#).

Datum en tijd: 27 november om 18.30 uur
 Locatie: Rialto, Ceintuurbaan 338, 1072 GN Amsterdam
 Kosten: 5 euro per persoon
 Reservering is noodzakelijk, stuur een email aan info@sobibor.org.

Julie moeten deze verhalen doorvertellen...

Jules Schelvis heeft een steen verlegd. Buiten alle andere dingen die hij in zijn leven heeft gedaan zorgde hij dat het vernietigingskamp Sobibor op de kaart werd gezet. In de historiografie werd eerst vooral Auschwitz genoemd als plaats waar Nederlandse Joden massaal vermoord werden, daarbij werd bij eenderde van hen vergeten dat ze ergens anders, diep in Oost-Polen, vermoord werden in een van de kampen van Aktion Reinhard, Sobibor. De energie van Jules om deze plaats op de kaart te zetten heeft ervoor gezorgd dat in de huidige geschiedschrijving die verhaal niet wordt vergeten. Jules bracht een stuk van het verhaal van 34.313 Nederlandse Joden terug in de herinnering. Jules veranderde ook vele levens na de oorlog. Door zijn verhalen, door zijn presentaties, door zijn energie en door zijn mens-j-zijn. Daar komt ook nog bij dat hij in 1999 de Stichting Sobibor oprichtte. Het verhaal over Jules is bekend. Hij leverde uitstekend wetenschappelijk werk en stelde daarin ook zijn persoonlijke ervaringen op schrift. Na zijn overlijden kwam de wens om van een aantal mensen waarbij Jules in hun levens een steen verlegde dat verhaal op te tekenen, te documenteren en vast te leggen. Om hiermee een glimp van de mens Jules in de herinnering te bevroeren. Het persoonlijke verhaal had aan velen gevraagd kunnen worden. Jules had een voor heel veel mensen een grote betekenis. Uiteindelijk hebben zestien personen hun verhaal opgeschreven. Een bloemlezing met korte verhalen, anekdotes, ontroerende samenkomsten en daarboven een overheersend thema: Julie moeten deze verhalen doorvertellen.

Het boek is te bestellen door overmaken van € 15,- + € 4,- porto (€ 19,-) op ons bankrekeningnummer IBAN: NL03 INGB 0003 3025 25
 t.n.v. Stichting Sobibor te Amsterdam

o.v.v. uw naam, adres, postcode en 'bestelling boekje Jules'.

Het wordt dan zo snel mogelijk toegestuurd.

'We hebben gewonnen en we hebben verloren, maar we hebben meer verloren dan gewonnen'

Op vrijdagmiddag 27 oktober heeft de Stichting Sobibor samen met het Verzetsmuseum de opstand van de joodse gevangenen op 14 oktober 1943 in Sobibor herdacht. Dit jaar ging de aandacht uit naar Paul Hellmann, Mary Richheimer-Leijden van Amstel, Marco de Groot, Rudi Westerveld en David van Huiden. Alle vijf hebben als mede-aanklager tijdens het Demjanjuk-proces een requisitoir gehouden.

Professor Johannes Houwink ten Cate leidde de middag in. Hij beschreef hoe het Duitsland van na de oorlog met de daders van de Holocaust is omgegaan. We hebben het aan de Amerikanen te danken, zo vertelde Johannes Houwink ten Cate, dat Demjanjuk alsnog in Duitsland werd vervolgd. Jetje Manheim, voorzitter van de Stichting Sobibor tijdens het Demjanjuk-proces van 2009 tot 2011, nam het publiek vervolgens mee terug in de tijd. In detail werden herinneringen opgehaald en met behulp van begeleidende foto's liet Jetje bijvoorbeeld zien hoe de groep van mede-aanlagers langs de achteringang van het gerechtshof naar binnen was gesluist. Het was de bedoeling om onder de media-aandacht uit te komen.

De middag kreeg daarna een heel persoonlijke wending door de vragen van discussieleider professor Harmen van der Wilt. Voor iedere mede-aanklager had Harmen van der Wilt een vraag die op zijn of haar requisitoir betrekking had. Aandacht was er voor de respectloze houding van Demjanjuk tijdens het proces. Volkomen afgesloten had hij het proces meegemaakt. Van empathie was geen sprake geweest. Van schuldbekening al helemaal niet. Als Demjanjuk zich anders had opgesteld tijdens het proces, dan had Rudi Westerveld misschien niet om een maximale straf gevraagd in zijn requisitoir tijdens het proces. Ook Hans Bevers, juridisch adviseur van de openbare aanklager van het Internationaal Strafhof deed mee aan de discussie. Hij vertelde hoe tegenwoordig bij het strafhof rekening met de strafmaat wordt gehouden als iemand schuld bekend.

Aandacht was er ook voor 'de grote leugen van na de oorlog'. Zo werd althans de periode vanaf het wegvoeren van de familieleden ervaren. Jarenlang wachten om duidelijkheid te krijgen over het lot van de naaste familie, terwijl de meesten vrijwel meteen na aankomst in Polen waren vermoord. David van Huiden vertelde erover. Volledig onnodig had hij er twee jaren lang geen wetenschap van gehad dat hij zonder zijn familie verder moest leven. Psychische gevolgen, het doorgaan en net doen alsof er niets aan de hand was kwamen ook als thema aan de orde tijdens de bijeenkomst. De mede-aanklagers waren het er over eens dat het proces in zekere mate helend had gewerkt. De groep van mede-aanklagers was een soort van familie geworden. Mensen die allemaal het zelfde hadden meegemaakt. Ze waren na de oorlog alleen over gebleven en moesten op de een of andere manier een leven zien te leiden. Geen gemakkelijke opgave. Marco de Groot vertelde over de psychische problemen die het gevolg waren. Pas toen hij met joodse lotgenoten in contact kwam ging het beter.

Mary Richheimer, beschreef hoe zij nadat ze als peuter was ondergedoken vervolgens na de oorlog bij een pleegfamilie in Leeuwarden terecht was gekomen. Ze had een goede opvoeding genoten maar liefde had ze gemist. Mary beschouwde haar bijdrage als mede-aanklager als het enige dat ze voor haar ouders en familie heeft kunnen doen. Net zo als tijdens het proces vroeg ze zich opnieuw af hoe het toch mogelijk is geweest dat deze wreedheden onder het oog van de wereld hebben kunnen plaatsvinden, zonder dat er tijdig is ingegrepen. Paul Hellmann vertelde hoe het proces intervenieerde met een persoonlijke ervaring. Kort voor het proces was hij er achter gekomen dat zijn vader was verraden door de berucht Jodenjager Abraham Kipp. Deze man wist naar Argentinië te vluchten. Hij zou daar in 1995 in vrijheid sterven.

Voor een historische reactie op dat wat de mede-aanklagers aan de zaal toevertrouwde richtte Harmen van der Wilt zich tot Johannes Houwink ten Cate. Hij beschreef bijvoorbeeld hoe samenlevingen soms wel 20 tot 25 jaar nodig hebben om in te zien wat er is gebeurd. Hans Bevers betrok de ervaringen van de mede-aanklagers op de werkzaamheden van het Internationale Strafhof. Hij gaf aan dat het strahof veel kan leren van het Demjanjuk-proces. Hans Bevers was in dat verband zelfs zo onder de indruk van de voorbereiding en begeleiding door de toenmalige Stichting Sobibor dat hij Jetje Manheim nog tijdens de bijeenkomst om haar aantekeningen vroeg. Een geslaagde en vooral ook intieme middag die afgesloten werd door Rob Snijders van het huidige bestuur van de Stichting Sobibor. Met gepaste trots presenteerde Rob het boekje **'Julie moeten deze verhalen doorvertellen...'** Een eerste exemplaar werd aan Mary Richheimer uitgereikt. Over het Demjanjuk proces zei Jules Schelvis: *'De rechtbank heeft altijd gelijk. We hebben gewonnen en we hebben verloren, maar we hebben meer verloren dan gewonnen.'*

Sobibor Bezoeken

Let op: Wilt u Sobibor bezoeken neem dan vooraf contact op met de directie van het museum per telefoon (+48 82 571 98 67) of per email (muzeumsobibor@wp.pl). Officieel is het voormalige kampterrein sinds 1 maart 2017 gesloten voor bezoekers in verband met de veiligheid rond de herinrichtingswerkzaamheden. Onze ervaring is dat aangekondigd bezoek altijd wel mogelijk is. Zie ook de [bezoekerspagina](#) van het museum voor de laatste informatie.

www.sobibor.org
info@sobibor.org

Correspondentieadres: Stichting Sobibor, Postbus 51261, 1007 EG Amsterdam.

Inschrijving KvK 11044675 | Bankrekening ING 3302525 te Amsterdam
Internationaal betalingsnummer NL03INGB0003302525

Eenvoudig, snel en veilig uw donatie doen?
Dat kan op onze website met een paar klikken met de muis.
Zie de 'doneren'knop op [deze pagina](#)

